

Etiku, efektivitu i dobré mravy teprve objevujeme

Technické překážky jsme u videohovorů vyřešili, s osobními návyky je to ale horší. Chováme se jako řidiči těsně po autošколе.

Text **TOMÁŠ JINDŘÍŠEK**
Dark Side

Když jsem připravoval téma videohovorů, požádal jsem na svých sociálních sítích o názory ostatní. Dostal jsem řadu zajímavých tipů, ale diskutující rovněž zastávali dost zcela protichůdných postojů. Jejich názory se liší v závislosti na typu schůzky, firemní kultuře a motivacích účastníků být, či nebýt součástí dané události. Pokud máte projektový tým, se kterým pracujete pravidelně a znáte se i z reálného světa, je efektivita fungování úplně jinde, než při obchodní schůzce, vidíte protistranu poprvé v životě.

PŘÍPRAVA A MODERACE

Řešit, že nemám link nebo mi nefunguje korektně nějaká platforma pár minut po zahájení videokonference, je trapas. Je dobré se sejit o pár minut dříve, ať schůzka začne včas. Pokud je platforma nastavena tak, že účastníci musí přijmout organizátor schůzky, je vhodné, aby se také připojil dříve. Lidé tak nečekají v předsálí a mohou se připojovat průběžně, pozdravit se, ne-

závazně si povídat v menším počtu, můžou otestovat techniku.

U větších schůzek je vhodné mít určeného nebo přirozeného moderátora. Když se účastníci znají, je to méně důležité, ale u větších schůzek je to nezbytné. Všimněte si, že třeba lidé, kteří neradi skáčou druhým do řeči, se díky absenci zkušeného moderátora ke slovu vůbec nedostanou. Také jsou vidět zkušenosti z různých platform. Podle mého pozorování například uživatel Teamsů daleko více používá funkci „ručičky“, kterou se hlásí o slovo, a píše do chatu, zatímco druhá půlka lidí to úspěšně ignoruje a moderátor chat ani virtuální ruce často nevnímá. Je zkratka dobré se sladit a domluvit na začátku pravidla.

JAK MLUVIT?

Videokonference zvyrazňují komunikační vlastnosti a rysy lidí. Když je někdo introvert a moc nemluvil ani na fyzických mítincích, na videokonferencích mlčí úplně. Když se někdo rád poslouchá a moc nevnímá signály publi-

ka, i zde se jeho chování umocní. Když někdo huhlá, při videokonferenci mu není rozumět už vůbec. Jen když si někdo nevěří a rád čte prezentaci z papíru, najednou zázračně mluví lépe. Nejspíš vše totiž čte z počítače.

Jenže lidé to poznají. Nikdo nemá takový literární a přesný přednes. Online mítink nebo seminář je náhrada živé schůzky, nikoliv podcast. Mluvte zřetelně a dělejte pauzy, zapojte lidi do debaty, ať je trochu vyhodíte z komfortní zóny uklidňující monotónní prezentace. Přerušujte vystoupení, pokládejte otevřené otázky, vynucujte si konkrétní zpětnou vazbu nebo naopak možnost přerušovat něčí monolog.

KAMERY ANO, NEBO NE?

Snad nejvíce rozděluje účastníky videokonferencí názor na to, zda mít zapnuté, nebo vypnuté kamery. Příznivci kamer argumentují pocitem osobnější schůzky a alespoň trochu větší možnosti vnímat neverbální gesta a zpětnou vazbu. Také zmiňují, že

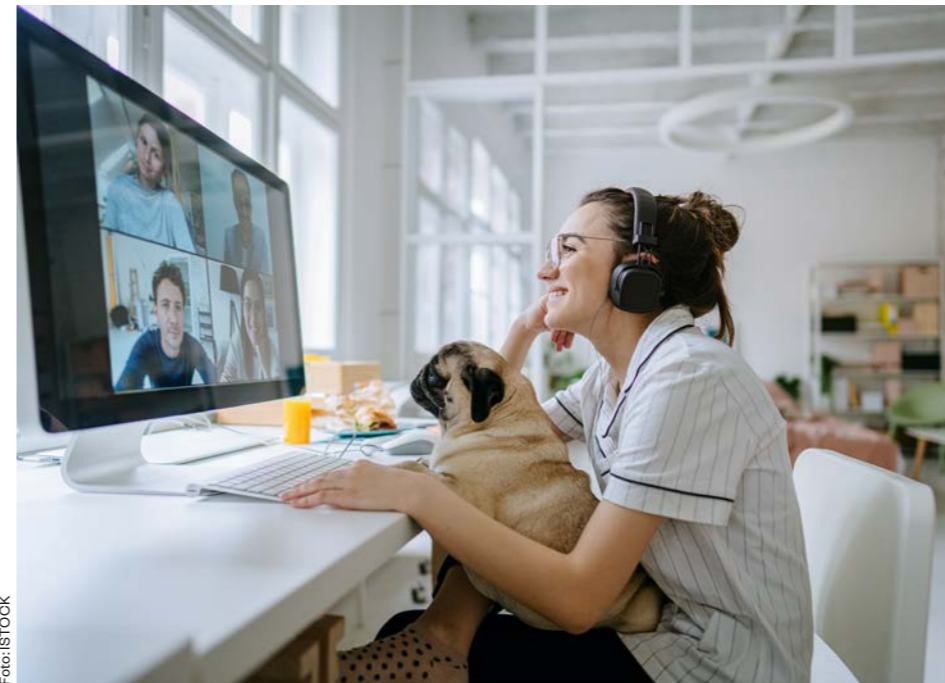

Foto: ISTOCK

se člověk před kamerou musí více koncentrovat a celková energie schůzky je lepší. Radikální příznivci kamer považují vypnuté kamery za projev neslušného chování, nebo dokonce za evidentní deklaraci toho, že účastník nebude dávat pozor a hodlá u toho vařit nebo číst maily.

Příznivci vypnutých kamer naopak argumentují tím, že existují různé typy schůzek a hodinové pasivnější poslouchání prezentací je něco jiného než krátké obchodní setkání. Uvádějí, že ne na všech schůzkách je nutné být úplně „in“, že je to jako „open-space“ v kanceláři, kde se lidé také baví a dělají více věcí najednou. Jeden ostřílený projektový vlk mi navíc napsal, že u „callů“ rád chodí, právě proto, aby se plně koncertoval, a to prostě se zapnutou kamerou nejde.

Sám patřím do prvního tábora, protože realizují především obchodní schůzky a aktivní brainstormingy. Proto se ke kamerám dost přikláním. Nicméně po měsících vášnivých debat na toto téma přicházím se smířli-

vým postojem, že každý to má v hlavě jinak a jsou různé situace a různá kulturní prostředí firem. Je třeba se na tom dohodnout a tolerovat jiné vnímání. B2B konzultantka Lucie Zaki mi napsala, že dostala pozvánku na seminář známého lektora s větou: „Těšíme se, že vás uvidíme, ale dresscode může být neformální...“. Tedy zdvořile formulovaná prosba o zapnutou kameru. V jedné velké korporaci mají kamery trvale vypnuté. Manažeři komunikují primárně mezi sebou, a to především operativní věci, a jsou stále online.

Jedno je ale jisté, pokud chcete mít kameru vypnutou, tak k tomu nevyprávějte složitou báborku o nekvalitním připojení. Obvykle je důvod úplně jiný a všichni účastníci to vědí. Výmluvy na nepořádek, prostředí nebo děti už také neobstojí. Zaprvé narušení dětmi nebo zvířaty se v době „home office“ spíše toleruje a oceňuje jako vítané zpestření schůzky, a především všechny platformy už umožňují zapnout virtuální pozadí.

Tipy na zvednutí energie a kvality mítinku

Klíčovým parametrem úspěchu videokonference je samozřejmě udržet energii a neupadnout do stereotypu.

1 Small talk. Nezapomínat na „small talk“, úvod, odlehčení. Občas něco proložit vtípem, na začátek říct něco mimo práci. Jak říká investor Stanislav Pavlín, úvodní věty schůzek se změnilly z vět „Jak se máte na „Slyšíme se?“. I to je možné změnit.

2 Pojmenovat slabou energii. Podle zakladatelky projektu Managment pro neziskovky Simony Bagarové je třeba vnímat, kdy energie upadá a pojmenovat to nahlas, pracovat s tím.

3 Interakce diskusí. Pokládat otázky, zapojovat lidi do diskuse. Agilní kouč Marek Pospíšil doporučuje například otázku typu: „Tome, včera jsme se o tomto bavili, můžeš to, prosím, dále rozvést?“.

4 Interaktivní nástroje. Je vhodné využívat různé interaktivní pomůcky, sdílet prezentace, ale i třeba používat kolaborativní nástroje, pokud to dává smysl a hodí se to. Psát, kreslit, dělat ankety a testy nebo jinak

tvorit společně. Jeden z tipů je i nechat sdílet prezentaci protistranu, ať si klikají sami a udrží si tak svou pozornost.

5 Přiřadit tvář. O kamerách už bylo napsáno hodně, ale i když jsou vypnuté, dají se na chvíli zapnout, takzvané se ukázat. A když jsou kamery vypnuté, je dobré mít nahranou alespoň aktuální fotku na profilu platformy, je to osobnější pro protistranu.

6 Dívat se do kamery. Při mluvení se dívat do kamery, ať mají účastníci pocit, že se jim díváte do očí.

7 Přítomný pohled. Dejte si pozor, když máte zapnutou kameru a děláte jiné věci – dá se to poznat. Kmitající oči = jasné čtení mailů.

8 Vidět účastníky i při prezentování.

Když prezentujete, nevidíte obličeje účastníků a jejich reakce i když máte zapnuté kamery. Většina platform ale umožňuje plovoucí okno, kdy na části zobrazované prezentace stále zůstávají vidět lidi. Řešením jsou i dvě obrazovky.

9 Přestávky a rozdělení meetingů. Při delší schůzce se nabízí ji rozdělit na kratší a pak ji zase spojit, vytvořit třeba i prostor na „small talk“ a tak dále. Každopádně je důležité i u „callů“ dělat hygienické přestávky. Na to se dost zapomíná. Vskakujeme, kam asi míří člověk během dlouhého hovoru, když na chvíli zhasne jeho kamera a mikrofon.

10 „Mute“ občas být nemusí. Stalo se dobrým zvykem, že na větších meetinzích mají lidé, kteří nemluví, vypnuté mikrofony. Na druhou stranu v určitých případech v menším počtu účastníků můžete zkusit opak. Pokud neruší ozvěna, může to přispět k rychlejší interakci třeba při brainstormingu.

11 Vše nahrát. Po schválení účastníků schůzky také můžete celou akci nahrát a umožnit ji zažít i účastníkům, kteří se nemohli připojit. A samozřejmě se pak můžete k čemukoliv vrátit.

12 Osobní upozornění. Nebojte se někomu říct, že mu něco opakovaně nefunguje dobře. Už několika lidem jsem v soukromí řekl, „Karle,

HYBRIDNÍ SCHŮZKY? POZOR NA EFEKT GORGONY

Dalším polarizujícím tématem je, zda dělat hybridní schůzky, tedy několik lidí online a několik offline. Mnoho lidí je proti, protože to nutně vede k disproporcím v jednání a vytváření aliancí účastníků. Problémem je také opomíjení online účastníků, pokud jsou v menšině. Všechno to jsou relevantní připomínky, ale osobně se domnívám, že jak bude pandemie polevovat, hybridní schůzky budou novým standardem a je nutné se s nimi naučit pracovat. Velmi dobře takto fungujeme u projektu s moravskými kolegy, kdy máme jeden tým v Praze, druhý v Ostravě a řadu lidí na home office. U tohoto projektu se díky videokonferencím naopak komunikace výrazně zlepšila.

Pro efektivní smíšenou schůzku je nicméně nezbytné nutně zajistit základní hygienické a technické podmínky.

Možná si pamatujete řeckou legendu o Gorgonách, čarodějnicích, které vlastnily dohromady jenom jedno oko a jeden zub a musely si je pořad přičítovat. Tak to s nadsázkou vypadá, když v zasedačce plné lidí (stačí i jen dva) mají jen jeden notebook a posouvají si kameru i mikrofon. Doporučuji nakoupit techniku a zvýšit komfort všem. Jsou skvělá nákladnější řešení, kdy inteligentní kamery automaticky mění úhel podle toho, kdo mluví. Nicméně já jsem si oblíbil přenosnou 360° kameru, která vypadá jako větší vejíčko a zabírá všechny účastníky obrazem i zvukem. Koupíte už za pár tisícovek a já ji nosím všude s sebou i na meetingy mimo firmu. Stačí jen připojit do jakéhokoliv počítače USB a hned funguje. V jiné zasedačce máme zase klasickou HD webkameru nasazenou na televizi a paralelně zapojený mikrofon Jabra na stole. Opět řešení za několik tisíc.

Když pak k tomu virtuální účastníky promítnete místo notebooku na velké plátno, dá se s trochou nadsázky vytvořit prostředí jako na velicím můstku kosmické lodi Enterprise ze Star Treku, kde hybridní schůzky díky fantazii tvůrců pořádali už v šedesátých letech.

promiň, tvůj mikrofon a reproduktory vazbí pokaždé, když se připojíš“ a podobně. Všichni byli obvykle rádi, protože člověk se logicky nevidí a neslyší z druhé strany.

13 Lidé na mítinku v pohybu. Navzdory tomu, že většina tipů je o tom, jak zvýšit koncentraci, rád u některých mítinků volím dynamické prostředí. Konference v autě? Proč ne. Také jsem rád u několika méně formálních mítinků je realizoval i na kole nebo při chůzi. Navzdory mým původním obavám, kvalitní sluchátka a data zajišťují, že lidé ani nepoznají, že jsem někde jinde. Prozradilo mě až dýchání do kopce. I zde se hodí funkce „mute“.